

MAGYAR LABDAJÁTÉK

T. Nemzeti Múzeum Könyvtára

Budapest

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 239 (2523) szám.

Péntek

Nagyvárad, 1940 november 8

London „neheztel” a tangeri kérdés rendezése miatt

Befejezéshez közelednek azok a munkálatok, amelyek Gibraltárt teljesen szigetté alakítják át

Róma. (MTI.) A *Popolo di Roma* Stockholmot át érkezett jelentése szerint Londonban nagy a neheztelés a tangeri kérdésnek spanyol részről történt rendezése miatt. A kormány úgy határozott, hogy nem küld tiltakozást a madridi kormánynak, nehogy ismét visszautasító válasznak tegye ki magát. Londonban kijelentik, hogy Anglia mindamellett nem jelenthet be teljes érdektelenséget egy kikötővel szemben, amelynek olyan nagy hadászati jelentősége van. Jól értesült londoni diplomáciai körökben azt mondják, hogy a tangeri kérdés spanyol rendezése folytán egy olyan terv valósult meg, amely Londont már régóta foglalkoztatta, nevezetesen Gibraltár elcserelése Tangeréért.

Róma. (MTI.) A *Messaggero* madridi jelentése szerint befejeződéshez közelednek azok a csatornázási munkálatok, amelyek Gibraltárt teljesen szigetté alakítják át. Ha ezek a csatornázási munkálatok befejeződnek, Gibraltár

4600 méter hosszú és 400.200 méter széles szigetté alakul át, amelyet körös-körül sziklába vájt ágyúk és légvédelmi ütegek védenek a tengeri, légi és szárazföldi támadások ellen.

Megállapodást kötött az angol és a spanyol kormány a kőolajbevitel tárgyában.

A *Mai Nap* írja: A londoni nemzetközi sajtótudósító jelentése szerint hivatalosan közlik, hogy az angol és a spanyol kormány között megállapodás jött létre 1940. év utolsó harmadának spanyol kőolaj behozatala tárgyában. A közlés megemlíti, hogy a Spanyolországba bevitelre kerülő kőolaj-kontingensek az átlagos spanyol kőolajfogyasztás alapú vételével számították ki és hogy az angol kormány számol azokkal a lehetőséggel, hogy Spanyolország nem használja fel egész kőolajkészletét, hanem egy részét újból kivitelre engedélyezi.

A földrajz Spanyolországban ad igazat a tangeri ügyben

Rómából jelenti a *Nemzetközi Sajtótudósító*: Az *Aroi* olasz féléhivatalos sajtóiroda jelenti, hogy a földrajz teljesen Spanyolországban ad igazat a tangeri ügyben. Vitathatatlan, hogy

Tanger Spanyol-Marokkó földrajzi és gazdasági egységéhez tartozik, amely most visszatért a spanyol nemzet életterébe.

Tizenhárom óra hosszát tartó éjjeli támadás London ellen

Stockholmi Német Távirati Iroda. Az eddig beérkezett angol jelentések szerint az elmúlt éjszaka főleg Londont és környékét, Dél-nyugat-Angliát, Dél-Waleset, Kelet-Angliát, Közép-Angliát, Nyugat-Skóciát támadták a német repülőgépek. A 13 órahosszat tartó és szinte szakadatlanul folyó éjjeli támadás során Londonra és ipari külvárosaira hatalmas mennyiségű robbanó és gyújtóbomba hullott. A bombázás új pusztításokat okozott és a tüzoltók csak részben tudták eloltani a tüzeket. Házak és épületek pusztultak el — közölte csütörtök reggel az angol rádió. Közlebbi részleteket azonban nem ismertettek.

Különösen heves és sikeres támadást hajtottak végre az elmúlt éjszaka egy nyugat-skóciai város, — minden valószínűség szerint Glasgow ellen. (MTI.)

A németek szörnyű csapásokat mérnek Londonra.

Washington. (Német Távirati Iroda.) Kennedy, az Egyesült Államok londoni nagykövete újságíróknak kijelentette, hogy a németek szörnyű csapásokat mérnek Londonra.

Kennedy, aki éppen megbeszélésen volt Welles helyettes külügyminiszterrel, megtagadta

a választ arra a kérdésre, hogy visszatér-e Londonba. (NTL.)

Brit repülőgépek sikertelen támadási kísérlete Berlin ellen.

Berlin. (NTL.) Néhány brit repülőgép csütörtökön reggelfelé meg akarta támadni a németbirodalmi fővárost, az erős légvédelem azonban visszafordulásra kényszerítette őket, mielőtt ledobták volna bombáikat. (MTI.)

Svájc tiltakozik semlegességének megsértése ellen.

Bern. (NST.) A londoni svájci követséget újból utasították, hogy erősen tiltakozik a svájci légi tér újabb megsértése ellen. (MTI.)

Pétain visszatért Vichybe

Genf. (Német Távirati Iroda.) Mint Vichyből jelenti, Pétain tábornagy csütörtök délután szemleútjáról visszatért Vichybe. Pétain tábornagy Toulouseból való elutazása előtt megjelent az *Academia Française* által rendezett fogadóesten és ezalkalommal mondott rövid beszédében bejelentette, hogy rövidesen megvalósítják az országnak tartományokra való felosztását. A tartományok lépnek majd az eddigi megyerendszer helyébe.

Egy kedvezmény, aminek nem örvendünk

Irta: Schmidt László

Furcsán hallatszik ez a leszegényedett és nehéz tél előtt álló erdélyi nép ajkáról, de távolabbi szempontokat tartva szemünk előtt, másként nem beszélhetünk.

A kedvezmény, ami nem tölt el örömmel, sőt aggodalmat kelt sok ember lelkében, nem egyéb, mint az Államvasutak féláru jegye, melylyel a Budapesten elhelyezkedni akaró székely leányoknak kedveskedik, illetve megkönnyíti munkakereső göröngyös útjukat. Így, magában a tény tekintve, nemes és tiszteletreméltó elhatározása a vasút vezetőségének. Ebből is kiérezzük azt a nagy szeretetet és segíteni akarást, amivel az anyaország minket fogadott. Tudjuk, hogy a mai igen nehéz időkben nagy áldozat ez a szállítási nehézségekkel küzdő vasút részéről. Sőt azt is elismerjük, hogy nagyon sokat jelent szolgálni induló székely leányainknak az a tetemes összeg, amit a féláru jegyen megtakarítanak. Mindezek ellenére mégis azt kell mondanom, hogy ennek a kedvezménynek nem örvendünk.

Aki nem ismeri, vagy nem látta a megszállás alatti rengeteg aggodalmat, ami a székely leányoknak a román fővárosba való özönlése miatt a nép vezetőinek lelkét eltöltötte, az mostani tiltakozó szavunkat nem fogja megérteni. Aki nem érezte át, hogy mit jelentett az, mikor falusi fiatal leányaink életük legkritikusabb éveit egy, a falu erkölceitől olyan messze eső világban kellett leélniük, annak hiába is beszélünk. Pedig abban az időben más kereseti lehetőség nem állt rendelkezésre nagyon sok leánynak. És mégis tiltottuk, lebeszéljük őket, hogy ne menjenek azért a több keresetért, számukra idegen világba, mert nemcsak saját maguk, hanem népünk is érezni fogja annak szörnyű következményeit.

Csak most, a menekülés és kiülődztetés után látjuk teljes nagyságában azt a szörnyű kárt, amit a Bukarestben szolgált és most hazamenekült székely leányok lelkében az idegen nagyváros okozott. De nemcsak lelkükben lettek idegenek az ősi székely néptől, hanem a falunak idegen, cifra rongyok legtöbbször már egy beteg testet is takarnak. S ha majd beleoltják a romlás csiráját az új magyar családokba, az erkölcsi világtalanságban felnövő nemzedék nem ássa-e majd alá a magyar faj erejét és tisztaságát?

A ruházat csak külsőség és mégis olyan sokat mond el az emberről. Amikor ezeket a nagyvárosból hazaszegénykezett szármalmas, pókhálóharisnyás és ruhás elfajzott leányokat látom, akik láttára mindig azokra a nevetésgesen pojácának festett és fűrészpórral tömött rongyhabákra kell gondolnom, amiket már gyermekkoromban csak nevetve vettem kezembe, nem tehetek róla, de mindig arra gondolok, hogy ezek belsőleg is meztelenek, pingáltak és festettek... Talán fehérre meszelt sírok, melyek tele vannak undoksággal, fertővel, pusztulással.

És ha elgondoljuk még azt is, hogy mennyi könny, mennyi megalázottság, mennyi összetört élet tapadhat azokhoz a rongyokhoz, melyeket az idegen város akasztott az ősi székelyszóttos helyébe, akkor ne esodálkozzanak azok, kiknek

Megjöttek a híres pesti cigányok **Kóczé Laci** zenekara játszik a „Kispipában“

mindez nem fáj, ha feljajdulunk. Mert mi ezen a külső jeleken túl egy népnek — a saját fajunknak — szebb jövőjét féljük, óvjuk és őrizzük.

Nekünk nem mindegy, hogy leányaink milyen erkölcsi felfogással élnek a családalapításhoz. Nekünk elsőrangú életérdekeink, hogy az elkövetkezendő magyar nemzedék egy tisztavérű, erkölcsi és életmódjában egyszerű nép gyermekei legyenek, akikre jövőt lehet építeni. A mostani szörnyen sorsdöntő időben, amikor az élet ránevel mindannyiunkat a legnagyobb igénytelenségre, amikor szívesen lemondunk az élet kisebb-nagyobb kényelméről és örömről, vajjon építhetünk-e jövőt azokra, akiknek igényeit a nagyváros óriásivá növelte?

Megkóstolták az élet számukra addig ismeretlen örömeit s itthon a faluban mindennel elégedetlenek. A sorssal, melybe beleszülettek; a foglalkozással, melyet édesanyjuktól örökölték nincsenek megelégedve. Azt hiszik, hogy a nagyváros csillogó leányai, akik a világ minden cícomáját magukra rakják, boldogabbak, mint a falu egyszerű gyermekei. Még azokat is, akik elnevelődtek a város hatása alatt, meg akarjuk újra tanítani arra, hogy nincs szebb, szentebb otthon, mint a csendes falusi háztáj, ahol a nemzet igazi jövőjének munkásai dolgoznak.

A nőnek nincs más hivatása a földön, mint anyának és hitvesnek lenni. Hiába akarják egyesek ezer boldogsággal megtölteni leányaink fejét, azt a természetből belőlük oltott hivatásérzést kitörölni belőlük nem lehet. És nem is szabad, mert ez szörnyen meghosszvírna magát. De erre a hivatásra nem lehet máshol előkészülni, mint a tiszta családi fészkekben, ahol megtanulja azt, hogy a nő örök hivatása az áldozathozatal. Mert áldozatot hoz akkor, mikor a leány beletesz a férfi erős tenyerébe, hogy az egy egész életen át vezesse minden bajon, nehézségen keresztül. És az asszonynak mindenkor osztóznia kell a család terhének viselésében. Az igazi asszony reszkető vállait, gyenge karjait tartja oda, hogy amikor szükség, leemelje férje vállairól és szívéből a terhet.

Ilyen szent és nehéz hivatásra azonban nem lehet idegen, meg nem értő, más erkölcsi világban élő környezetben nevelni leányainkat. Örövendünk, hogy az új határok megvonásával hazajöttek azok is, akiket talán még megmentettünk népünk jövőjének, s akikről már azt hittük, hogy örökre elvesztek. Megpróbáljuk ezt is, habár a letört liliumot hiába kötözzük karhoz.

Ne értsen félre senki. Budapest erkölcsi állapotát nem akarom és nem akarjuk a volt főváros balkáni erkölcsnéküliségéhez hasonlítani. Tudjuk, hogy leányainkra ott nem várna olyan szörnyű sors, mint Bukarestben, de mégis aggodalommal gondolunk arra, hogy most már a nyelvi különbség sem fogja korlátozni a szolgálni indulók számát s mi lesz a falusi néppel, a nemzet alapjával és éltető gyökerével, ha a falusi leányok fővárosi, világvárosi környezetben készülnek jövő hivatásukra?

Pasztító orkánek viharzanak végig rajtuk. Szemünk előtt világok dőlnek romba s országok hullanak darabokra, mert népük elhagyta

egyszerű otthonát s máshol kereste hivatását, mint ahová az Isten rendelte. A világon könnyű és vér, bűn és mocok zajlik. Hisszük, hogy egyedül az Isten teremthet itt megint rendet. Azonban neki is eszközök kellene és ezek az eszközök elsősorban a nők, a jövő hordozói.

Meggyőződésem az, hogy aki magyar él ebben a hazában, mind azt akarja, hogy itt megszűnjön minden sírás és baj; ne legyen köztünk nyomorult ember sem testileg, sem lelkileg, hanem ezen a sokat szenvedett földön a béke és jólét viruljon. Dolgozzunk tehát mindannyian azért, hogy a jobb jövő hordozói — a székely és magyar leányok — családi szentélyükben ké-

szülhessenek eljövendő szent hivatásukra. Az arra illetékesek karolják fel és fejlesszék a már amúgy is híres székely háziiparunkat, hogy otthon az ősrégi székely balladák édesbús dallama mellett kereshessék meg leányaink a kenveret, melyből a sors olyan kicsi darabot juttatott ennek a népnek, s ne kelljen a megélhetésért legszentebb értékeinket — a tiszta székely erkölcsöt — veszedelemnek kitenni. Mert ezzel nemcsak lányaink bukhatnak el a nagyvárosok környetegeiben, hanem biztosan elvesz népünk jövőjére is.

Ime, ezért nem örövendünk a féláru kedvezménynek, habár tényleg szegények vagyunk.

A polgári közigazgatás megszervezéséről tárgyalt a belügyminiszter Erdélyben

Kolozsvár. Saját tud. Vitéz Kereszt-Fischer Ferenc belügyminiszter szerdán reggel 8 óra 20 perckor Kolozsvárra érkezett. Kíséretében voltak: Papp József dr. nyug. főispán, kormány megbízott, Sass Elemér és Orvály László belügyminiszteri osztályfőnökök. Sótónyi Gábor belügyminisztériumi tanácsos, Benczur-Ürmösy Gábor miniszteri titkár és a pénzügyminisztérium részéről Hirsch Nándor miniszteri osztályfőnök.

A hadseregparancsnokság közigazgatási csoportjának hivatalában nagybaczoni Nagy Vilmos gyalogsági tábornok, hadseregparancs-

nok és Novakovics Béla tábornok, az I. hadsereg parancsnoka fogadták, akikkel a belügyminiszter bizalmas tanácskozást folytatott, majd a vármegyei és városi katonai parancsnokkal, valamint a vármegye és a város vezetőivel hosszasan tárgyalt a polgári közigazgatásnak Kolozs megyében és Kolozsvár szab. kir. városban való megszervezéséről.

A belügyminiszter és kísérete szerdán továbbutazott Beszterce-Naszód, majd Szolnokdoboka vármegyékbe, ahonnan majd Budapestre térnek vissza.

Emlékművet állít Nagyváradon a Nemzet Vértanuinak Országos Emlékbizottsága

Nagyvárad thjf. város katonai parancsnokságának főjegyzői hivatala 35.857—1940. közig. sz. alatt az alábbi közleményt adta ki:

A budapesti „Fehérház Bajtársi Egyesület” 4150—1940. számú körlevele alapján, közlöm Nagyvárad város polgárságával a következőket: 1929 január 22-én József királyi herceg fővédnöksége alatt megalakult „a Nemzet Vértanuinak 1918—1919. Országos Emlékbizottsága”, mely elhatározta, hogy:

1. Az 1918—1919. évek vértanuinak emlékművet állít és arra gróf Tisza István és a forradalmi vértanuinak nevét bevéseti.

2. A vértanúk névsorának összeállításával és az emlékműre való gyűjtéssel, nevezett egyesület bízott meg.

A befolyt országos gyűjtésből az emlékmű elkészült, a vértanúk igazolása után neveik az emlékműre bevésettek, majd 1934 március 18-án, a Kormányzó úr Ófőméltósága jelenlétében az egész ország részvételével a Fehérház Bajtársi Egyesület rendezésében az emlékművet a Vértanúk-terén ünnepélyesen leleplezték.

Az emlékműre annakidején csak a trianoni Csonkamagyarország vértanuinak nevét vésették be. A felvidék felszabadulásával a lefolytatott igazolás után a Keresztény és Nemzeti Ma-

gyarország újjászületésének 20 éves évfordulója napján: 1939 augusztus 6-án, a felszabadult rész vértanuinak nevét is bevésették.

A Szent Istváni Magyarország keleti és erdélyi részének felszabadulása után szükségessé vált, hogy ezen terület ellenforradalmi vértanuinak nevei az emlékműre utólag bevésetessenek. Az említett egyesület, mint a múltban, most is, a katonai és közigazgatási hatóságok bevonásával kíván vállalt kötelességének eleget tenni. Szándéka a visszacsatolt részek vértanuit megállapítani és azoknak a nevét pótlólag az emlékműre vésetni és a keresztény és nemzeti Magyarország újjászületésének 22 éves évfordulóján: 1941. évi augusztus hó 6-án, ünnepélyes keretek között a nyilvánosságnak átadni.

Nevezett egyesület ezen hazafias kötelességének teljesíthetése céljából, — felkérem Nagyvárad thjf. város polgárait, hogy a főjegyzői hivatalban (városháza I. emelet 7-es szám) minél előbb írásban jelentsék be azon hozzátartozóiknak nevéket és adataikat, akik 1918. és 1919. években, a forradalmak alatt vértanui halált haltak.

Közlendő adatok: név, — foglalkozás, — katonai rendfokozat, — születési hely és év, — hol érte vértanui halál, — mikor és milyen körülmények között, — vértanúságának oka és rövid leírása, — tanúk és bizonyítékok, — városi vagy községi hatóságok igazolása.

Nagyvárad, 1940. november 6.

Martini ezredes, s. k.
városi katonai parancsnok helyettes

Svájcban elrendelték az elsötétítést

Bern. (NTI.) A főparancsnokság közli: A főparancsnokság a szövetségi minisztertanácsal egyetértésben 1940. november 7. csütörtök estétől kezdve Svájc egész területére elrendelte az általános elsötétítést. (NTI.)

Onnek fontos érdeke, hogy

Cipő-szükséglete **minőség** áru legyen !!

Meggyőződik, ha szükségletét mérték után

MUHARY cipőüzemében

Kossuth Lajos-u. 9 sz. a. rendel meg, mert vállalatom 30 éves multja biztosítja

Szolid árak.

Jó kiszolgálás.

A görög hadsereg főparancsnokság hadijelentése

Szalonikiben lázas sietséggel folynak a légvédelmi óvintézkedések

Athén. (Bud. tud.) A görög hadsereg főparancsnokságnak az éjszakai órákban kiadott jelentése beszámol arról, hogy az egész fronton heves tűzérési párbaj folyik. A közlemény ezután kijelenti, hogy az epirusi front balszárnyán a görög csapatok lassan visszahúzódnak. Az ellenséges repülőgépek — úgy mond — szerdán egész nap bombáztak kisebb városokat és falvakat az ország belsejében. A bombázásnak halálos és sebesült áldozatai vannak. A görög repülőgépek is tevékenykedtek és bombázták a korcai és argirocastrai raktárakat. A macedóniai frontról a jelentés görög sikereket jelent.

Szaloniki. Bud. Tul. Szalonikiben lázas sietséggel folynak a légvédelmi óvintézkedések. Az asszonyokat, gyermekeket és agastyánokat árkok ásására rendelték ki.

Megkezdték a visszavonulást a görög csapatok.

Belgrádból jelenti a Német Távirati Iroda: Mint a *Politika* jelenti, a görög vezérkar szerdán este közölte, hogy a görög csapatok az epirusi harc tér balszárnyán megkezdték a visszavonulást. (MTI.)

A legújabb olasz hadijelentés.

Valahol Olaszországban. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 153. számú közleménye:

Osztagaink átlépték a Calamas folyót. Légi erők is résztvett a szárazföldi hadműveletekben. Géppuskatűzzel és bombákkal támadta az ellenséges katonai berendezéseket a Janinától Kalibaki felé vezető útvonalon, Florina vidékén és a Prespa-tó környékén. Légi alakulataink bombázták továbbá Volos és Patras kikötőberendezéseit, Larissa légi kikötőjét és pályaudvarát, Missolonghi, Zakintos és Methone katonai célpontjait, valamint Florina pályaudvarát, ahol jelentékeny tüzeket okoztak. Valamennyi repülőgépünk visszatért. Egy ellenséges repülőgépet biztos tudás szerint, egy másikat valószínűleg lelőttünk.

A valonai repülőtér ellen végrehajtott ellenséges légitámadás során egy ellenséges gépet

A görögországi magyar hatóságok a legmelegebb érdeklődéssel törődnek az olasz állampolgárok érdekeivel

Róma (MTI.) A *Popolo di Roma* szófiai tudósítója beszélgetést folytatott egy külföldi állampolgárral, aki az utóbbi napokban menekült el az olasz bombák tüzeiben álló Szalonikiból. A külföldi többek között ezeket mondta:

— Mihelyt megkezdődtek Olaszországgal az ellenségeskedések, a görög hatóságok letartóztatták az összes Szalonikiben élő olasz állampolgárokat s bezárták egy zsidó iskolába, később azonban máshova szállították őket. Az asszonyok egyelőre még kinn maradhatnak és joguk van élelmiszereket bevinni férfi hozzátartozóik számára. A baj csak az, hogy élelmiszert alig lehet találni a városban.

vadászaink lőttek le, egy másikat tengerészeti léghárítóútegek. Egy Mattánál horgonyzó négy motoros ellenséges vízi repülőgépet vadászaink géppuskatűz alá vettek és szemmel láthatóan megrongáltak.

Kelet-Afrikában az ellenség sorozatosan megismételt támadásai során jelentékeny veszteséget szenvedett. A harc folyik.

Légi erők ismételt támadásokkal működött közre, amelyek során vadászgépeink hat ellenséges repülőgépet lőttek le. (MTI.)

— Az olasz repülőgépek az utóbbi napokban igen sokszor meglátogatták Szalonikit és gyakran kis magasságból bombázták a várost. Egy ízben két olasz repülőgépet lőttek le a görögök. Az olasz repülők ejtőernyővel kiugrottak és a város központi terén értek földet. Az egyik olasz repülőnek még így is sikerült egérutat nyerni és elmenekült a görög rendőrség elől.

A Szalonikiből érkezett külföldi kijelentés, hogy az olasz kolónia további sorsát illetően meg kell állapítani, hogy a magyar hatóságok a legmelegebb gondoskodással törődnek az olasz állampolgárokkal.

Társadalmi eseménye volt a városnak a Hubertus-vadászlovaglás

Nagyvárad. Saját tud. Tegnap számunkban már beszámoltunk arról a nagyszabású és impozáns vadászlovaglásról, amelyet az itt állomásozó huszár- és tüzérszolgálatok rendeztek. A vadászlovaglás, amely tulajdonképpen a magyar lovassport fellendítését és népszerűsítését kívánta szolgálni, társadalmi eseménye lett ennek a városnak. A Vilmos huszárlaktanya udvarán a bevonulás emlékére föllállított emlékoszlop fölavatására már a koraregeli órákban szépszámu közönség gyűlt össze. Innen a huszárlaktanya udvaráról indultak el 10 óra után a Hubertus vadászlovaglás résztvevői, mintegy 80 lovas: úrlovasok, tiszték és légénységi állományhoz tartozó katonák. A vendégek között ott volt dr. Markovits Manó nyugalmazott főispán, a Magyar Párt megyei tagozatának elnöke, Czanth főhadnagy és egy fiatal feltűnően érdekes szöke

német grófnő Stieffried Anghela. A lovasok mintegy 18—20 kilométernyi nehéz terepet futottak meg, miközben kétszer a Körösön is átgázoltak — egy ízben akadályugratással. Déli 12 órakor tűntek fel az első lovasok a repülőtér mögötti kifutónál. Ekkorra már autók, fogatok, társasgépkocsikon szépszámu közönség érkezett a kifutóhoz. Borongós, felhős, de langyos, kellemes idő kedvezett a lovasversenynek és az elegáns közönség izgatottan várta a versenyző lovasok érkezését. Udrivalgás, fényképezőgépek kattogása közben futottak be sürü egymásutánban a vadászlovaglás résztvevői.

A zsüri a következőképpen állapította meg a sorrendet:

A lovascsapatokból I. Petkóczy főhadnagy, II. Szaplonczay főhadnagy, III. Perjessy hadapródtüzmester, IV. Várhelyi zászlós, V. Bodrogyi főhadnagy, VI. Kovács főhadnagy, VII. Ráth hadapródtüzmester. A gyalogsági csoportból: I. Winter hadnagy, II. Veress őrnagy. A vendégek közül: I. gróf Stieffried Anghela, II. Czanth főhadnagy, III. dr. Markovits Manó.

Nagy feltűnést keltett a szép fiatal német grófnő Stieffried Anghela lovasteljesítménye és igen szépen megállták helyüket az idősebb generációhoz tartozó lovasok is.

A vadászlovaglás befejezése után Olgyay Károly tábornok rövid beszédet mondott. Megköszönte, hogy a közönség ilyen szép számban jelent meg, megértve azt a nemes célt, amely a vadászlovaglás megrendezését sürgette, köszönetet mondott a lovasverseny résztvevőinek s elsősorban vitéz nemes Kozma Zoltán ezredesnek és Tarcsay századosnak, akik a jólsikerült vadászlovaglást rendezték.

— Huszonkét évi szörnyű rabság és megpróbáltatás után végre megérhettük — mondta —, hogy magyar lovasok szaguldhatnak a Bihar hegység lábainál. Ezután az értékes ezüstdíjakat Olgyay Károlyné méltóságos asszony osztotta ki a díjnyertesek között. Este százhusz terítékes bankett volt az Ujságíró Otthon vörös szalonjában, amelyen a verseny résztvevőin kívül megjelentek a város katonai és polgári előkelőségei is.

A társasvacsorán dr. Markovits Manó pohárköszöntőt mondott, amelyben a magyar lovassportot és lovagszellemet méltatta. Kijelentette, hogy ez a nap meleg bensőséges találkozója volt a honvédség itt állomásozó tisztikarának és a város úri társadalmának. A bankettet reggelig tartó tánc követte.

A képviselőház ülése

Matolcsi napirendi indítványát elutasították. Ismerkedési tea az erdélyi képviselők tiszteletére

Budapest. A képviselőház csütörtök délelőtti ülésén Boosáry Kálmán a magyar-német kiadatási, továbbá a magyar-német hitelesítési egyezményről szóló törvényjavaslatot, Donáth György az 1941. évi népszámlálásról szóló törvényjavaslat, Szakáts Pál a törvényhatósági bizottsági tagságok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat, valamint több belügyminiszteri jelentés, Cséllényi Pál az 1941. évi költségvetés bizottsági tárgyalásairól terjesztett bejelentést.

Az elnöki napirendi indítvánnyal a Ház úgy határozott, hogy legközelebbi ülését holnap, pénteken délelőtt tartja, napirendre tűzve a ma beterjesztett bizottsági jelentésekben szereplő törvényjavaslatok egyes szakaszai feletti döntést és a belügyminiszteri jelentéseket. A költségvetést a jövő hét keddjén kezdi tárgyalni a Ház. Matolcsi Mátyás képviselő kiegészítő napirendi indítványt terjesztett írásban az elnökhöz, kérve, hogy tűzzék napirendre a miniszterelnöknek a legutóbbi kormánypárti értekezleten elhangzott beszédéből az alkotmányreformra vonatkozó részt. Indítványát szóval is megindokolta. Heves jelenetek közben fejlegette, hogy nincs szükség alkotmányreformra, hanem az égető szociális és ellátási kérdések meg-

oldása sürgős. Matolcsi indítványát a Ház elvetette.

Csütörtökön délután egyébként ünnepi összejövetel volt a magyar képviselőházban. Tasnádi-Nagy András házelnök az erdélyi képviselőkkel való megismerkedés céljából teát adott, melyre a képviselőház, felsőház tagjai és a magyar közélet kiválóságai kaptak meghívást.

Leltározzák Popa Teodor textilárú üzletét

A m. kir. Nagyvárad thjf. város katonai parancsnoksága ad 1685—1940. kat. közíg. szám alatt a következő rendeletet adta ki:

Popa Teodor tulajdonát képező és ezidő szerint gazdátlanul maradt Rákóczi-ut 2. szám alatt levő textil-árú üzlet hatósági leltározását rendelem el és annak foganatosításával Komjáthy Ferencet bízom meg.

Felhívom az érdekelteket, hogy a leltározott céggel szemben fennálló magánjogi igényüket a leltározással megbízott hatósági ellenőrnél 8 napon belül jeleljék be.

Nagyvárad, 1940. november 1.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

Dorian Filmszínház

A legragyogóbb magyar vigjáték:

Garzonlakás kiadó

Szereplők: Turay Ida, Simor Erzsé, Rajnay Gábor, Pataky Jenő, id. Latabár, Maklár Zoltán stb.

Legújabb magyar és világhíradók

Az erdélyi magyar munkás huszonkét esztendő kálváriajárásáról beszélt Kovács Antal nagyváradi szabó a szegedi dolgozók előtt

Nagy közönség vett részt a szegedi keresztény dolgozók erdélyi estjén

A szegedi Katolikus Legényegylet és a Hivatás szervezet, amely az ottani keresztény magyar munkásokat és dolgozókat foglalja magába, országzászlót ajándékoz a nagyváradi legényegylet dolgozóinak számára, amelynek ünnepélyes átadása november 10-én, vasárnap délelőtt fog megtörténni. Az ünnepségre 300 szegedi keresztény dolgozó fog átjönni Nagyváradra.

Ezzel kapcsolatban november 3-án délután magyarszabású erdélyi estet tartottak Szeged keresztény dolgozóinak, amelyre a nagyváradi legényegylet Kovács Antal férfinagybőrmestert küldte ki.

Az ünnepség impozáns keretek között zajlott le a Szeged város rókus tornacsarnokában. Mintegy 3500 főnyi közönség jelent meg, amelyben képviselve volt a társadalom minden rétege. A „munkás erdélyi est” kiemelkedő száma Kovács Antal nagyváradi szabómester beszámolója volt.

„A román megszállás nemcsak börtöne, de sorvasztója is volt a magyar dolgozóknak...”

Mindenekelőtt Nagyvárad keresztény magyar dolgozóinak üdvözlését tolmácsolta Szeged keresztény magyar lakosságának. Majd azt az örömet ecsetelte, amely a felszabadult erdélyi részek magyarságának a lelkét töltötte el a megrázó szavakkal ismertette a magyar dolgozók helyzetét a román uralom idejében.

— A román megszállás, — mondotta, — nemcsak börtöne, hanem sorvasztója is volt a kisebbségi sorsba zuhant magyar dolgozó társadalomnak. A mindenkor román kormányok mindent elkövettek, hogy nagy gyárüzemek csak az ország belsejében, lehetőleg csak Oromániában létesülhessenek és az állami megrendeléseket csak az ott működő gyárak és üzemek kaphassák meg. Lassan a régi, már meglevő gyárakat is ezekre a területekre kényszerítették. Ezzel Erdély, de különösen a magyar vidékek munkásainak, iparosainak a sorsa megpecsételődött. A munkahiány és az Okiróltságban mutatkozó munkaalkalmak szétzúrták a magyar dolgozó erőket. Bukarest utcái hangosak lettek az Erdélyből elbűjdosott magyar munkásság beszédétől, azoknak a magyar munkásoknak a szavától, akiket részint a magyar nyelvtérületek gyöngítése, részint a román ipar megtermékenyítése céljából kényszerítették el szülőföldjükről.

Négy tanuló vagy munkás közül háromnak fajrománnak kellett lennie

— Törvények kötötték meg nemcsak a gyáros, hanem a kisiparos és a kiskereskedő szabadkezeit is. Behozták az arányszám rendszerét, amely előírta, hogy milyen százalékban lehet nemromán alkalmazottakat felvenni. Négy tanuló vagy munkás közül háromnak fajrománnak kellett lennie. És amíg a kisebbségi vállalatoknál szigorúan ügyeltek az arányszám betartására, az állami támogatással létesült vagy magyá fejlődött román vállalatoknál nemcsak hogy nem követelték meg a 25 százalékos kisebbségi arány alkalmazását, hanem elismerés illette a 100 százalékos románizálást. A románok önállóságára irányuló törekvés súlyosan nehezedett reá a magyar iparosításáért. A románokat szerszám-

hoz, gépekhez, berendezéshez, hosszú lejáratu beruházási kölcsönökhöz és nagyszögű nemzeti ajándékokhoz juttatták, évente pénzületi támogatásokat folyósítottak nekik, három évi adómentességgel indították útjukra a román ipar és kereskedelem előharcosait s a három év letelle után is csak jelképes adózásra vették fel őket, úgyhogy a legszegényebb külvárosi magyar iparos és kereskedő is több adót fizetett, mint a Fötéren nagy forgalmat lebonyolító román iparos vagy kereskedő.

— Minden közszállítást, akkor is, ha sok-

A munka megbecsülésének szelleme az erdélyi lelkiség egyik legnagyobb értéke

— Ha végig kísérjük az erdélyi magyar munkást 22 éves kálváriajárásának útján, könnyes szemmel kell gondolnunk azokra a délerdélyi magyar dolgozó testvéreinkre, akik számára még nem ütött a felszabadulás órája. Számunkra azonban nem mult el nyomtalanul az elnyomatás korszaka. Öntudatra ébresztette a magyar dolgozók nagy társadalmát. Megismertette vele a magyar jellem jótulajdonosságait és gyöngéit, próbára tette a magyar erőket és megmutatta azokat a hibákat és bajokat, amelyeket a magyar életben helyreigazítani és orvosolni kell. A kisebbségi sors elesettségében végzett ifjak, sőt diplomások is arra kényszerültek, hogy ipari és kereskedői pályát választanak és ezzel új szellemet teremtettek meg, a munka megbecsülésének szellemét, ami az erdélyi lelkiség egyik legnagyobb értéke ma... És mindenekelőtt mi, hazakerült hazátlanok megtanultuk a román elnyomatás 22 esztendőjében, hogy mit jelent ez a szó: „Haza.” És hatalmas erővel ébredt fel bennünk a vágy, hogy résztvehessünk a minden dolgozó számára emberi jogokat, tisztességes megélhetést biztosító, mélyreható szociális szellemű keresztény Ma-

kal olcsóbb magyar ajánlattevő jelentkezett, csak román ember kapható meg, kivéve azokat az iparágakat, amelyekben a románok nem mozogtak életképesen. Itt viszont minden elérhető előnyt a zsidó vállalatok kaparintottak magukhoz, amelyek hajmeresztő ügyességgel illeszkedtek bele a megvesztegetés és a baksis rendszerébe.

Két malomkerék között

— Kormányrendeletek minden egyes hivatalnoknak köteleességévé tették a románizálás munkájában való tevékeny részvételt. A „román csak románnal dolgozhat” elve átitatódtott a magánéletbe is. A román „Nemzeti Ház” udvarán hatalmas tábla hirdette azon román iparosok és kereskedők névsorát, akiket minden román embernek kötelessége támogatni. Ezt a kötelességteljesítést vállalták is a románok, még anyagi áldozatok árán is.

— De ugyanilyen összetartás jegyében dolgoztak a zsidók is. És minthogy csak e két faj rendelkezett életlehetőségekkel, a magyar dolgozó társadalom örlődött, porlott, pusztult két malomkerék között.

gyarország, az erős, egységes keresztény magyar nemzet megteremtésére irányuló munkában.

Az estély keretében a szegedi dolgozók és dolgozónők nevében Barna József vasipari munkás, a szegedi dolgozók szövetségének elnöke és Szilágyi Ilona munkásnő emelkedett hangu beszédekben üdvözölte az erdélyi dolgozókat. Mély hatást tett a közönségre dr. Közi-Horváth József katolikus lelkész országgyűlési képviselő hatalmas beszéde, aki utalva Kovács Antal beszámolójára, hangoztatta, hogy a magyar nemzetnek nemcsak területi revízióra, hanem a közszellem revíziójára is szüksége van, amely a dolgozók részére a tisztességes megélhetést biztosítani tudja, hogy családokat tudjanak és egészséges, öntudatos dolgozó nemzedéket tudjanak nevelni a magyar hazának.

E szegedi előzmények után a nagyváradi keresztény magyar munkások méltó várakozással és érdeklődéssel néznek a vasárnapi zászlóátadás elé, hogy viszonzhassák azt a szeretetet és ragaszkodást, amelyről a szegedi dolgozók mult vasárnapi ünnepségükön a nagyváradi dolgozók iránt tanúsították.

Felesége és édesanyja társaságában várta Rooseveltt a választás eredményét

Nemzeti egységre buzdít Rooseveltt választási vezére

Roosevelt Hyde-parki villájában felesége és édesanyja társaságában várta meg a választási híreket. Percről-percre érkeztek hozzá a demokrata párt központi irodájának jelentései. Amint az idő haladt, egyre nagyobb és nagyobb tömegek vették körül a Hyde-parki villát.

Farley volt postaiügyi miniszter, aki Rooseveltt előző választási küzdelmeit vezette, a jelenlegitől azonban visszavonult, éjféltájban a következő nyilatkozatot tette:

— A demokrata párt óriási győzelme kötelességünké teszi, hogy tökéletes nemzeti egységet teremtsünk és a nemzetvédelmi politikát teljessé tegyük.

A demokrata párt elnöke így nyilatkozott:

— Rooseveltt győzelme az örök demokrácia nagy győzelme.

A New York Times, amely az egész választási

küzdelem alatt Willkiet támogatta, éjfélt után adott különkiadásában már bizonyosnak mondotta Rooseveltt győzelmét.

Willkie táviratban üdvözölte győztes ellenfelét.

New York. (Reuter.) Willkie választási vereségét elismerte azzal a távirattal, amelyben Rooseveltt üdvözölte megválasztása alkalmából. (MTI.)

Üveg-, porcellán-, alpaccaevőeszközök, kávéházi- és éttermi berendezéséhez szükséges edények és kereskedők részére a legolcsóbban beszerezhető

Komlós Testvérek Nagyvárad
(Zöldfa) Hlatky Endre-u. 13. — Telefon 13-72

Ügyvédek nemzethűsége

Irta: Krüger Jenő

A hivatalos lap legutolsó számában megjelent miniszteri rendelet a keleti részek igazságügyének megszervezése keretében döntött az itteni ügyészség sorsa fölött is. Az újjászervezendő kolozsvári, nagyváradi és marosvásárhelyi ügyvédi kamarákba az összes ügyvédeknek, tekintet nélkül arra, hogy tagjai voltak-e valamelyik román ügyvédi kamarának, sőt tekintet nélkül arra, hogy tagjai voltak-e a régi magyar kamaráknak, — újra kell felvételüket kérni. A felvételnek szakmai kellékei igen enyhék. Nem kíván a rendelet sem ügyvédi vizsgát, sem doktorátust, megelégszik azzal az ügyvédi karra egyenesen megszegyenítően alacsony előkészítő színvonallal, amely mellett valaki Romániában ügyvéd lehetett. Sok fiatal ügyvéd utólag pótolta azt, amit a törvény tőle követelni elmulasztott, de ha nem pótolja, annak az ügyvédi kar tekintélye és a magyar igazságszolgáltatás fogja kárát vallani. Nem akarjuk azért a kormányintézkedést helyteleníteni. Utóvégre kenyérről van szó s nagy dolog annak elvonása. Ha e fiatalok más pályán lettek volna elhelyezhetők, bizonyára jobb lett volna, de ha ez nem lehetett, akkor a kormány sem járhatott el másképpen. A szerzett jogokat is tekintetbe kell venni és nehéz lett volna évek óta szabadon ügyvédekkel ügyvédjelölti sorba s az azzal járó szegényes megélhetésbe visszaszorítani. Az utólag leteendő vizsga sok mindent kipótol és helyrehoz majd.

A katonai közigazgatás ideje alatt csak azok folytathattak a fennálló szűk lehetőségek keretében ügyvédi gyakorlatot, akik erre a katonai parancsnokságtól engedélyt kaptak. Ezen engedélyt a magyar ügyvédek akadálytalanul, a többiek csak bizonyos korlátok között kapták meg. A korlátozást bizonyára nem a parancsnokok önkénye, hanem felsőbb helyről származó irányítás szülte s a most megjelent rendelet megvilágítja, hogy a korlátozás a jövőbeli helyzetre való átmenetet kívánta megteremteni. A rendelet ugyanis az előképzettség tekintetében tanúsított engedékenységgel szemben két más korlátot emel a beiratkozásra jelentkező ügyvédek elé. A felvétel az igazságügyi minisztertől függ, aki egy nyolc tagú, ügyvédekkel, bírák- ból és ügyészekből álló vegyes bizottság részletesen indokolt javaslata alapján dönt. A bizottság elsősorban nemzethűség szempontjából bírálja meg a jelentkezőket, másodsorban pedig az ügyvezetett zsidótörvény paragrafusai alapján. A zsidótörvényről más alkalommal szándékozunk részletesebben megemlékezni, miután az a visszaesett állampolgároknak egy legalább száztövenezetes csoportját érinti és a zsidó ügyvédekre nem mint ügyvédekre, hanem mint zsidókra vonatkozik. Itt kérelhetetlen szabályok állanak fenn, amelyeknek alkalmazása nem függ a felvételi bizottságtól, az e tekintetben csak tényeket állapíthat meg, amelyekből a jogi következmények önmaguktól folynak.

Nem könnyű feladat elé állítja a bizottságot az egyes ügyvédek nemzethűségének elbírálása. A nagyváradi ügyvédi kamara több volt nem román kamara ügyvédeit fogja egyesíteni. E pillanatban csak a volt nagyváradi kamara számadatai állanak rendelkezésünkre, de a számarányok nagyjában valamennyinél egyformák. Nagyváradon legutóbb 35 keresztény magyar ügyvéd mellett száz román és száztizenhét zsidó ügyvéd működött. Legkönnyebb lesz a bizottság helyzete a zsidó ügyvédek nemzethűségének elbírálásánál. Olyan kevés zsidó ügyvéd juthat

csak be, hogy a legesekelebb kifogás alá eső ügyvéd is már az első, felületes átvizsgálásnál feltétlenül kiesik. Az eljárás nehéz része ott kezdődik, amikor a legkiválóbbak közül kell válogatni. Mikor az ügyvédi kar legmagasabban álló erkölcsi érdekei a személyes érdemek, a tudás elismerése mellett felmerülnek az éppoly erős és éppoly indokolt szociális és érzelmi motívumok. Mivel nehéz lelkiismereti kérdés ez: két család közül melyiket tegyem tönkre? Sokkal könnyebb volna a sorshúzás, — de nyolc ember keresztény lelkiismerete talán mégis jobban meg fogja közelíteni az anyagi igazságot, mint egy fehér s egy fekete golyó, meg egy gyermekkéz, mesly azt kihúzza.

A román ügyvédek jelentékeny százaléka elítélte, aki itt maradt, az bizonyára úgy érzi, hogy nem vétett a magyarság ellen és meg is maradhat a helyén. A lélekbe látni nem lehet, de tényeket elbírálni igen. Mi ügyvédek eléggé ismerjük egymást és sokat ki tudunk olvasni egymás tetteiből, valamint a fórumon és azon kívül kimondott szavaiból. Hiszem, hogy igazságtalanság itt sem fog történni.

Gondos mérlegelést kíván a saját véreink elbírálása. Velünk szemben a nemzethűség mást

jelent, mint a román vagy zsidó kollégákkal szemben. Ami természetes egy románal, az liha lehet a zsidónál és bűn lehet a magyarnál. De mások a nemzethűség külső követelményei az anyaországbeli s más az itteni viszonyok között élő magyar számára is. Bátran kimondhatom, hogy a mi nemzethűségünket és hazafiságunkat csak mi tudjuk elbírálni. Mi tudjuk azt, hogy kinek mit és miért kellett és mit nem lehetett tennie. Mikor kellett magasabb célok érdekében hallgatni s ugyancsak a magasabb célok érdekében nem volt szabad — esetleg nem lett volna szabad szabad hallgatni. Cselekedeteiket és mulasztásokat egyaránt latba kell vetni s a nyilvános tevékenység mellett a magánélet sem kerülheti ki a bírálatot. Gondos vizsgálat nyújthat csak tiszta képet valakinek az egyéniségéről s csak ilyen tiszta kép alapján mondható igazságos és lelkiismeretes ítélet. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a magyar ügyvéd azzal is vétetett a nemzethűség ellen, ha nem politikai téren, hanem például magyar ügyvédhez nem méltó ügyvédi tevékenységével, erkölcsi defektusaival az uralkodó idegen nép szemében a magyarok iránti megbecsülést veszélyeztette vagy csökkentette.

A nemzethűség megköveteli a bizottságtól, hogy az ügyvédek nemzethűségét szigorúan, de igazságosan bírálja meg, de azt is megköveteli, hogy súlyos okok nélkül senkit el ne ítéljen. Mi ügyvédek tudjuk legjobban, hogy a büntetőjogban a mellékbüntetések közül a legsúlyosabb, sokszor a főbüntetésnél is súlyosabb: a hivatalvesztés.

Vasárnap hozzák el ajándékozászlójukat a szegedi legényegyletek a nagyváradi Katolikus Legényegyletnek

Nagyvárad. Saját tud. „Szeged nagy ünnepe” címen számol be a Budapesten megjelenő „Uj nemesség” című folyóirat, arról az ünnepségről, amelyen Szeged tíz legényegylete megáldatta azt a díszzászlót, amelyet a szegediek vasárnap, november 10-én hoznak el a nagyváradi Katolikus Legényegyletnek. Mag Béla szegedi belvárosi elnök az ünnepségen mondott beszédében mélyreható szavakkal mutató rá az ünnep jelentőségére: „Megbecsüljük a nekünk kedves és szent magyar zászlókat, a magyar zászlót és elvisszük azoknak a munkásifjaknak, akik 22 évi rabságban igazán érezték, hogy mit jelent számukra a magyar zászló.”

A nagyváradi Katolikus Legényegylet valóban igazán tudja és igazán érzi a magyar színek jelentőségét s éppenzért a díszzászlót méltóképpen megillető, egész napra szóló ünnepség keretében veszi át. Meghívójukon hangsúlyozzák a nagyváradi legényegyleti ifjak, hogy ezt az egész Magyarország keresztény ifjuságának örömmünnepevé kívánják tenni. Az ünnepség műsora a következő:

1. Dél előtt 9 órakor a Székesegyházban főpapi szentmise, zászószentelés, közös szent áldozás. Az ünnepi szentmisét dr. Schriffert Béla, püspöki helynök celebrálja. Az ünnepi szentmisén a *Missa de Angelis*-t éneklő a Legényegylet Liszt Ferenc ének-kara, *Andrássy* Ede országos karnagy vezényletével. Szentmise után átvonulás a Katolikus Körbe.
2. Dél előtt 11 órakor a Katolikus Körben díszközgyűlés: üdvözlések, zászló átadás-átvétel, ünnepi beszéd, ének, zené, szavalatszámok. (Részletes műsor a holnapi számban.)
3. Díszgyűlés után átvonulás a Legényegy-

let székházába és ott fél 2 órakor a kiküldöttekkel és a vendégekkel közös ebéd.

4. Délután 3 órakor koszoruhelyezés a hősi halált halt polgárok sírjára.

5. Este fél 9 órakor a Katolikus Körben társasvacsora (esetleg pohárköszöntők, felszólalások.) Vacsora után az ifjuság táncestélye.

Az ünnepet követően a búcsúzó kiküldöttek kikísérése.

Zsidótörvény Bulgáriában

Milyen rendszabályokat tartalmaz a nemzetvédelemről szóló törvényjavaslat

Szofia. Bud. Tud. A belügyminiszter a szobránjában beterveztette a nemzetvédelemről szóló törvényjavaslatot. Ez a javaslat tartalmazza a Bulgáriában élő zsidók közéleti szerepének korlátozására vonatkozó rendelkezéseket is, valamint azokat a rendszabályokat, amelyeket titkos és nemzetközi propaganda lehetlenné tétele érdekében kívánnak tenni.

A javaslat szerint zsidónak tekintendő, aki nek mind a két szülője, vagy legalább az apja zsidó. Kivételt képeznek azok, akik szeptember 1-ig kikeresztelkedtek. A zsidóknak tekintendő személyektől megvonják a szabad költözködés jogát. A zsidók nem lehetnek a jövőben újságírók, katonák, közalkalmazottak, zenészek, festőművészek, részvénytársaságok tulajdonosai, vagy valamely kiadóállalat tulajdonosai. Zsidók bolgárokkal nem köthetnek házasságot, sőt törvénytelen viszonyt sem folytathatnak. Zsidóknak nem lehetnek földbirtokaik és szabad foglalkozást csak országos arányszámuknak megfelelően üzhetnek. Zsidó vállalatok bolgár alkalmazottaikkal egyenlő arányban alkalmazhatnak zsidókat. Zsidók nem fogadhatnak fel bolgár eselédet.

Apolló Mozgóban

A fiatalság, humor, zene és jókedv filmje

Kitty és a világkonferencia

Főszerepben: Paul Hörbiger.

Uj világhíradó

Időszerű gazdasági útmutató

A visszatért országrészeknek az anyaország gazdasági rendjébe való zökkenésmentes bekapcsolódása

(Tizedik közlemény.)

(8) A hitelt érdemlő módon indokolandó igazolási kérelmet az érdemleges kérvénnyel együtt 15 nap alatt kell beadni attól a naptól számítva, amelyen a kérvény legkésőbb benyújtható lett volna, vagy ha az akadály csak később szűnt meg, amely napon az megszűnt.

(9) Az épület használatbavételétől számított, egy év letelte után igazolást előterjeszteni többé nem lehet.

(10) Az igazolási kérelmet a m. kir. adóhivatal az ügy érdemének tárgyalása előtt bírálja el, s amennyiben az igazolást elfogadja, egyben az ügy érdemében is határoz. Ha a m. kir. adóhivatal az igazolást nem fogadja el, a kérést visszautasítja.

(6) Ha az adózó a saját használatára épült házának egy kisebb részébe lakáshiány miatt az építkezés befejezése előtt beköltözik és hitelt érdemlően igazolja azt, hogy az építkezés teljes befejezését anyagi vagy technikai okok késleltették, úgy a pénzügyminiszter megengedheti, hogy az ideiglenes házádómentesség

engedélyezésére irányuló kérvény beadásának határideje nem az épület egyrészének időelőtti kényszerű használatbavételétől, hanem az épület építésének befejezésétől számítassék.

Ut. (1) Az ebben a bekezdésben foglalt és kizárólag családi lakóházra alkalmazható rendelkezésnek csupán a kérvény határidejére van befolyása, ellenben nincs befolyása az ideiglenes adómentesség kezdő időpontjára nevezve amelyet ilyen esetben is a jelen §. (2) bekezdése szerint kell megállapítani. Az épületnek idő előtt — akár állandóan, akár ideiglenesen — használatba vett helyiségeire az idő előtti használatbavétel napjától kezdődő hatályval kell az ideiglenes adómentességet megállapítani.

(2) Ha ily kérelmet a használatbavételtől számított egy éven belül terjesztenek elő, azt a m. kir. adóhivatal minden egyes esetben vegye érdemleges tárgyalás alá, — az egy éven túl előterjesztett ily kérelmeket azonban a tényállás pontos megállapítása után a pénzügyigazgatóság útján a pénzügyminisztériumhoz kell felterjeszteni.

II. Az adózás főbb kérdései

Minden egyént, aki Magyarországon önálló keresettel bír, bármilyen foglalkozású is, igen közelről érdekli az, hogy milyen és mekkora adót kell fizetnie? Ezért az alábbiakban kizárólag csak első tájékoztatás céljából nagy vonásokban ismertetjük a magyar adónemeket és a ma érvényes kedvezményeket. A részletek felől mindenki szerezzen közelebbi kitanítást az illetékes adóhivataloknál. A polgárságot érdeklő magyar adórendszer lényege a következő:

Kereseti adó.

Általános kereseti adót fizetnek a természetesen személyek, az egyéni cégek, valamint a közkereseti és betéti társaságok az általuk folytatott iparból, kereskedésből, bányászatból, szellemi és más hasznot hajtó foglalkozásból, valamint járadékokból származó jövedelmek után. Az alkalmazottak kereseti adóját a szolgálati viszonyban állók fizetik, ha heti keresetük a 20, havi keresetük a 80 P-t meghaladja. A kereseti adókötelezettség a foglalkozás megkezdését követő hó 1-ével kezdődik, viszont az üzlet igazolt megszűntetése hónapjának végéig szűnik meg.

Az általános kereseti adó alapja általában az adóévet megelőző évben elért tiszta nyereség (kereset). Az adóköteles tiszta jövedelem megállapításánál az adózó foglalkozásából (üzletéből, üzeméből stb.) eredő nyers bevételből kell kiindulni. Az időszakos (idény) vállalkozásoknál az általános kereseti adó alapja az idény alatt elért tiszta nyereség, ennélfogva az ilyen adózók általános kereseti adóját a következő évi rendes adókövetési eljárás bevétele nélkül az

idény befejezése után soronkívül vetik ki.

Az adóalapot úgy állapítják meg, hogy a nyers bevételből levonják a fölhasznált nyersanyagok (félgyártmányok) és segédanyagok árát, a munkabéreket és a rezsit. Mindezt az adózónak minden év február végéig be kell vallania. A kereseti adó kulcsa 5%, amely azonban 10%-ig emelhető. Az új törvény 1% pótlékot állapít meg.

Az iparosok kedvezménye.

A legkisebb iparosokra nézve az új egyenésadó törvény, az 1940. 22. t.-c. azt a kedvezményt valósította meg, hogy adóalapjuk nem az előző évi tiszta jövedelem alapján állapítatik meg, hanem bizonyos külső ismérvek alapján állandó összegű adótelékekkel vannak megróva. Az idevonatkozó szabályok lényege a következő:

Azok az önálló kézműiparosok, akik legfeljebb egy segédet és egy tanoncot, vagy segéd nélkül legfeljebb két tanoncot tartanak, általános kereseti adó fejében fizetnek:

1. kisközségekben évi 12 pengőt és ezenfelül a segéd után évi 8 pengőt, minden tanonc után évi 4 pengőt;
2. nagyközségekben évi 16 pengőt és ezenfelül a segéd után évi 8 pengőt, minden tanonc után 4 pengőt;
3. az 50.000-nél kevesebb lakosú városokban évi 20 pengőt és ezenfelül a segéd után évi 8 pengőt, minden tanonc után évi 4 pengőt, minden tanonc után évi 5 pengőt, az évi 1 pengő 50 fillért és az évi lakásbér minden 100 pengője után 1 pengőt;
4. a legalább 50.000 lakosú városokban évi 22 pengőt és ezenfelül a segéd után évi 10 pengőt, mindent anonc után évi 5 pengőt, az évi üzletbér minden 100 pengője után 2 pengőt és az évi lakásbér minden 100 pengője után 1 pengő 50 fillért;
5. Budapest, székesfővárosban és a legalább 100.000 lakosú városokban évi 24 pengőt és ezenfelül a segéd után évi 12 pengőt, minden tanonc után évi 6 pengőt, az évi üzletbér minden 100 pengője után 3 pengőt és a lakásbér minden 100 pengője után 2 pengőt.

Az állandó tételű adóztatásra vonatkozó ezen rendelkezések nem alkalmazhatók azokra az önálló kézműiparosokra, akik nemcsak saját műhelyükben alkalmaznak segédet vagy tanoncot, hanem más, ottan dolgozó iparost is foglalkoztatnak.

(Folytatjuk.)

Négy román tengeri hajót elkoboztak az angolok

Londonból jelentik: Az angol kormány Sir Ronald Cross hajózásiügyi miniszter közleménye szerint három román óceánjáró gőzöst elkobozott. Ezenkívül egy negyedik román gőzöst angol hadihajók elfogtak és az egyik hazai kikötőbe kísérik. Az elkobzott román gőzösök összesen húszezer tonna hajóteret jelentenek. Cross miniszter az intézkedést azzal indokolta, hogy a román kormány mintegy hatvan kisebb angol hajót kobzott el, tehát az angol eljárás tulajdonképpen megtorlás.

Japán tízéves terve Mandzsukuóra és Kinára vonatkozólag

Tokióból jelentik: A hármasszövetség államai még a fegyverek működése közben szervezik meg azokat a hatalmas terveket, amelyek a világ új berendezkedésére évtizedekre előre szólnak. A japán sajtó most Mandzsukuó s Kinát közelről érintő tízéves tervéről ír, melyet a japán szakértők újabban dolgoztak ki. A tervek szerint Kelet-Ázsiában Japáné lesz a főszerep, mint politikai és pénzügyi irányító hatalom. Mandzsukuó az ipar terén találja meg a vezető szerepet: míg Kinának a fogyasztó s mezőgazdasági és nyersanyagokat szállító terület leosztása jut.

Emlékezzünk...

1917. november 7. A San és Visztula menti őszi hadjáratban a volt dési 32. népfelkelő gyalogezred I. hadtápszázadoja Pflanzner-Baltin hadseregcsoporthoz előretörési kísérletében vett részt.

A zászlóalj egyik legvitézebb harcosa Rus Viktor népfelkelő szakaszvezető volt, aki mint minden ütközetben és vállalkozásban, úgy az e napon dúló zarzecei harcokban is kimagaslóan hősiességét tanúsította.

Sorozatosa vitéz tetteit az arany vitézségi éremmel jutalmazták.

1914. november 9. Bencze József a volt szegedi 5. honvédszázad vezényelője, Przemysl második körülvárosa idején, az 1914. november 9-iki kitérésnél a Valava helység körüli kitérésnél harcba, százada élén, kivont harddal, heves orosz golyózáporban betört az orosz állásba, az ellenséget kiverte s a községet, az ellenség szívós ellenállása dacára, elfoglalta. A III. osztályú katonai érdemkereszttel jutalmazták.

1914. november 9. A Visztula menti állásharcokban Karczag János volt nyiregyházi 15. közös huszárezredbeli őrmester kiváló járőrvezetésével és halálmentővő rettenetetlen bátorságával tünt ki Kraktoól keletre Proszowicénél és Czernichownál.

Ezen a napon azt a parancsot kapta, hogy járőrrel keljen át a Visztulán és derítse fel a proszowicei és Wawrencziczei utat. E célból 10 lovassal átszúrtotta a Visztulán s lóról szállva, karabéllyal kezében, embereivel felkuszott a folyópart töltésig s tüzevel mindaddig távolgatóta a felbukkanó kozákokat, míg nem egész járőrének sikerült a folyón átkelnie.

A következő napon negyedmagával elűzött egy sokkal erősebb ellenséges járőrt Czernochow irányába; ezáltal ennek a helységnek felderítését is elvégezhette.

Másnap járőrrel egy háromszorta erősebb kozák járőrt űzött vissza s bár azok vissza-visszalöttek és még egy ellenséges gyalogsági járőr is tűz alá vette, nem nyugodott és nem hagyta abba az üldözést, míg 3 kozákokat lováról le nem vágott.

Ez a kiválóan bátor altiszt, aki mindig fényesen oldotta meg a rábízott feladatát, méltán kapta jutalmul az arany vitézségi éremet.

Alapítási év 1888.

Leitner Márton és Fiai

Dús választék textil- és divatcikkekben. Az ország legkiválóbb gyártmányai képviselve — Pamut-, gyapju- és seiyemárak — Legolcsóbb szabott árak

Telefon: 24-13

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
Pensiórendszer. Igen mérsékelt
árak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi ház a Belváros szívében

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Időjárás

Mérsékelt szél, sok helyen köd és eső. A hőmérséklet alig változik.

A nyiregyházi Arpad vezér fuvózenekar tényleg tart Nagyváradon. A nyiregyházi állomás Arpad vezér fuvózenekara szombaton, 9-én délután 11-egyegyed 2-ig és délután 5-8-ig tényleg tart a Bémer-téren. Előzőleg reggel 7 órakor zenés ébresztővel vonul be a városba. A térzene helyén és tartama alatt a menekültek javára persellyel gyűjtést rendez a népjóléti ügyosztály.

ORVOSI HIR. Dr. Németh Béla fogorvos rendelőjét Mosonmagyaróvárról Nagyváradra helyezte át. Rendel: Hitler Adolf utca 11. sz. (volt Uri-utca). alatti; a főpostával szemben: d. e. 9-11-ig, délután 3-6-ig.

Iskolai értesítés. A nagyváradai római katolikus egyházközség a Notre Dame de Sion zárda-jában (Horthy Miklós-ut 36. sz. al) magyar tannyelvű elemi iskolát nyit. A tanítás november 15-én kezdődik. A tanulókat francia és német társalgási nyelven is oktatást nyerhetnek. Beiratkozni lehet november 8-tól a zárdaiban.

„HIV. D. L. és D. N.” című, a Magyar Lapok 1940 november 5-i számában közölt cikk kiegészítése képen közöljük, hogy a munkás leányokat és asszonyokat az Erdélyi Katolikus Nőszövetség Kolozsvári Központja szervezi. A szervezéssel Pataky Alexia szociális testvért bízta meg. Lévéen azonban ezen a téren sok a munka, segítséget kér a pesti hasonló szervezettől. A szervezendő helyi csoportok a kolozsvári központhoz tartoznak, minden irányítást és programot onnan kapnak. Az Erdélyi Katolikus Nőszövetség kolozsvári központja.

Okleveles tanár rendes és magántanulók lelkismeretes előkészítését csoportosan is vállalja; magyar nyelv és helyesírás, gép- és gyorsírás, könyvelés-levelezést jutányosan tanít. Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 42., kapuval szemben.

Az egységes magyar gyorsírási, 10 ujjas gépirási, levelezési és helyesírási átképző tanfolyam ma este 7 órakor nyílik meg a Kereskedelmi Csarnokban. Mussolini-tér 6. I. emelet. A tanfolyamot a Kereskedelmi és Iparkamara megbízásából Major Ákos szakisk. ig. vezeti. Jelentkezni d. u. 3-tól lehet.

Lemondott a jugoszláv hadügyminiszter. Belgrád. (MTI.) Nedics Milán jugoszláv hadügyminiszter beadta lemondását.

Uj cukorárak Romániában. Bukarestből jelentik: (Bud. Tud.) A román kormány az 1940. évi cukorrépatermés figyelembevételével a vasúti állomással vagy dunai kikötővel rendelkező helységeken új cukorárakat állapított meg. Nagybani eladásnál avagy dunai kikötőben a kristálycukor 33 lei kilogrammonként, a kocka cukor 35 lei. Kicsiben egy lejjel több. Vasúti állomással, vagy dunai kikötővel nem rendelkező községekben a kristálycukor 35, a kocka pedig 37 lei kilogrammonként.

Temetések. Özv. Kovács Györgyné szül. Fatsina Apollónia 82 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a Halter kápolnából. — Tamaş Trajánne Pop Szilvia 69 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután 2 órakor lesz a Freniu kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)

Spanyolországban is bevezették a hústalan napokat. Madridból jelentik: (NTI.) Az élelmiszerelosztással foglalkozó hivatal rendelkezése folytán Spanyolországban elrendelték a vendéglők és szállodák számára a heti három hústalan napot.

Belvárosi Filmszínházban

A legszebb magyar film

Páger Antal, Komár Julia, Rajnay Gábor, Gordon Zita, Rádai Imre

ÉVFORDULÓ

Uj hiradó a legújabb nemzetközi eseményekkel

Még egy nemzeti ünnepet iktattak be a románok. Bukarestből jelentik: (MTI) November 8-át, Mihály napját törvényes ünnepnek nyilvánították. Ennek következtében november 8-án a hivatalok, üzletek gyárak zárva maradnak.

Szobor- és emlékbizottság alakult Nagykarolyban. Nagykarolyból jelentik: A nagykarolyi társadalmi és kulturális egyesületek vezetőségéből szobor- és emlékbizottság alakult, amely az elpusztított Kossuth- és Kőlcsey-szobrok, továbbá az összetört Petőfi és Révay emléktáblák visszahelyezését tűzte ki célul. A bizottság diszelnökéül Károlyi Gyula gróf, volt miniszterelnököt, fővédnökéül pedig Kőlcsey István országgyűlési képviselőt kérte fel. Az emléktáblákat december hó 6-án, a kormányzó nevenapján lepezik le.

Tizenöt évig terjedő börtönnel büntetik Romániában a megvesztegetést. Bukarestből jelentik a Nemzetközi Sajtótudósító, hogy a megvesztegetésre vonatkozó büntetőrendelkezéseket Romániában megszigorították. A megvesztegetést, illetve annak elfogadását többé nem kihágásnak, hanem bűnesetnek minősítik, ami 3-15 évig terjedhető börtönnel büntethető. A büntetés nagyságát a megvesztegetett hivatalnok nagysága és a vesztegetés egyéb körülményei határozzák meg.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Halálos baleset munkaközben. Nagyvárad. Saját tud. Végzetes kimenetelű baleset érte Máthé Lajos 64 éves váradi kovácsmestert. Munkaközben egy 15 olyan szerencsétlenül rugta meg, hogy eszméletlenül kellett kórházba szállítani. Itt azonnal gondozás alá vették és műtétet hajtottak rajta végre. Mindez azonban nem segítette a szerencsétlen emberen, aki négy nap halálközvetlen után sérülésébe belehalt.

Elbocsátják a román kőolajvállalatok görög alkalmazottait. Bukarestből jelentik a Nemzetközi Sajtótudósító, hogy a Prahova nevű romániai petróleumvállalat, amely nagyrészt olasz tulajdonban van, utasítást kapott, hogy minden görög alkalmazottját bocsássa el. A vállalat ügyvezető görög igazgatója leköszönt hivataláról, a többi görög alkalmazottnak pedig felmondtak.

Kikötőbe vontatják az elsüllyedt olasz hajókat. Algeciras. (Stefani.) A Lavoro olasz olajszállító hajót, amelyet Olaszország hadbalepése napján legénysége Gibraltár-öbölben elsüllyesztett, most egy spanyol hajó Algeciras kikötőjébe vontatta. Egy másik olasz teherhajót, amelyet legénysége ugyancsak a háború kitörésekor Lalineában elsüllyesztett, két nap múlva szintén Algecirasba vontatnak.

Súlyos kimenetelű gépkocsiszerecséltenség Nyugatszerbiában. Belgrádból jelentik a Német Távirati Iroda: Valjevo, nyugatszerbiai város közelében egy fával megrakott tehergépkocsi belezuhant a Janlanica folyóba. A gépkocsi, amelyen több ember is utazott, azonnal elmerült a megáradt hullámokban. 5 ember meghalt, négy pedig súlyosan megsebesült. (MTI)

Erőszakos öngyilkosságot követett el egy öregasszony. Nagyvárad. Saját tud. Szokatlan módon lett öngyilkos Tóbiás Lajosné 83 éves Szacsavay-utca 28. szám alatt lakó magánzónó. Az elmúlt éjjelen petróleummal leöntötte haját és ruháját, majd azt meggyújtotta. Rettenetes fájdalomában azonban, mint égő fálya az udvarra rohant és segítségért kezdett kiáltani. Az összeszaladt lakók pokrócok segítségével elfojtották az asszony testén az égő ruhát, majd a kivenült mentők kórházba szállították. Megmenteni azonban nem lehetett, mert súlyos égési sebbe belehalt.

Külföldiek betéti okmányai a deviza-rendelkezések hatálya alá esnek, de a belföldiekéhez hasonlóan, megjelölés végett szintén bemutatandók a kibocsátó pénztárnál. — A 6720-19. M. E. számú rendelet azt célozza — ugyanez törvényt egyébként a visszacsatolt Felsőmagyarországon és Kárpátalján is — hogy az 1940. szeptember 13. a előt kiállított betéti okmányok alapján megállapíttassék, hogy melyek azok a betétek, amelyek külföldi lakosok, vagy külföldi jogi személyek tulajdonát képezik. — A belföldi betétesek érdeke elsősorban, hogy november 20-ig a pénztárnál a betéti okmányokkal jelentkezzenek, nehogy ennek elmulasztása esetén külföldi betéteseknek tekintsenek. — A fentidézett rendelet 7. szakasza értelmében az adatok hatóságokkal szemben is bizalmasan kezelendők, ami azt célozza, hogy a betétesek esetleges aggályai elcsillapíthatók legyenek.

Teljesen összenőtt ikrek születtek Spanyolországban. Madridból jelentik: Alicante közelében egy halászfaluban egy halászaszönyvű összenőtt ikreknek adott életet. Az ikrek a nyaktól kezdve egészen a lábáig teljesen összenőttek. A helybeli orvosok megvizsgálták a rendkívüli esetet. Megállapították, hogy az ikrek belső szervei minden tekintetben normálisan működnek és így az összenőtt újszülöttek életképesek.

Decembertől kezdve minden hónapban előre fizetik és postán kézbesítik ki a nyugdíjakat

A novemberi nyugdíjak kiutalására a közeli napokban sor kerül

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk munkatársai csütörtökön délelőtt fölkereste dr. Vincze János pénzügyi főtanácsost s fölvilágosítást kért tőle a különböző függőben levő nyugdíj-kérdésben.

Dr. Vincze János, munkatársunk kérdéseire válaszolva a következő érdekes fölvilágosításokat adta:

— Ismeretes, hogy a szeptemberi és októberi nyugdíjakat már kifizették. A novemberre eső nyugdíjak kifizetésére is néhány napon belül sor kerül, amennyiben a központi illetményhivataltól megérkezik a szükséges összeg. Nagyváradról különben már nemcsak a novemberi, hanem a decemberi illetményjegyzéket is fölküldték, úgyhogy december elsején már az összes nyugdíjakat és illetményeket előre fogják fizetni. Sőt valószínű az is, hogy decemberre már be tudják vezetni a nyugdíjfizetésre a magyar közigazgatási rendszert és a decemberi nyugdíjakat már postán fogják

kézbesíteni a nyugdíjasoknak.

— Voltak olyan nyugdíjasok, akik a névjegyzékbe való fölvetélükre csak a kifizető határidő lejártá után jelentkeztek. Ezekről két pótnévsort állítottak össze s illetményjegyzéket szintén fölküldték a fővárosba, úgyhogy a napokban a számukra is kiutalják az esedékes összegeket.

A pénzügyigazgatóság vezetősége úgyszólván minden tisztviselőjét a nyugdíjak és illetmények pontos jegyzékeinek, a szükséges névsoroknak, kimutalásoknak elkészítésére osztotta, hogy minél gyorsabban teljesen simán és zavartalanul folyhassanak a kifizetések. A munka eredménnyel is járt, mert erre az évre a nyugdíjakkal és illetményekkel kapcsolatos munkákat teljesen elvégezték.

A jövőben tehát úgy az állam, mint a hadi-nyugdíjakat minden hónap 30-án a nyugdíjas címére postára teszik s az illetményeket mindig előre fogják fizetni.

SPORT

A Szatmári SE játszik vasárnap Nagyváradon

Három mérkőzés az alkerületi bajnokságban

Nagyvárad vasárnapi labdarugó műsorán 5 mérkőzés szerepel. A legnagyobb érdeklődés természetesen a NAC—SzSE erdélyi bajnokságért folyó mérkőzést előzi meg. A szatmári együttes jó erőkből áll és a zöld-fehéreknek még itthon sincs okuk elbizakodásra. Ugy a szatmári, mint a váradai együttes teljes csapatával áll ki. Pénteken reggel ugyanis már hazajön Budapestről a NAC négy játékos, akik ma a válogató edzésen vesznek részt.

Az alkerületi bajnokságban három mérkőzés kerül sorra. A Rhédey-kerti pályán délelőtt 10 órakor a MÁV—Törekvés, délután 2 órakor pedig az Elektromos—Kolping csapatnak össze, az erzsébetligeti pályán pedig délelőtt 10 órai kezdettel a Vasas a NAC II. csapatával találkozik. Az utóbbi pályán délután 12 órakor a Vasas ifjúsági—NAC ifjúsági mérkőzést játszzák le.

Megvalósul az „Erdélyi Kupa“ terve

A Ferencváros az idén is megrendezi téli tornáját, de bekapcsolódik a Kupa küzdelmeibe

Ugy az anyaországbeli, mint a visszacsatolt területek labdarugó egyesületeinek elsőrendű érdeke, hogy a műsor ne érjen véget november 24-én, az utolsó bajnoki forduló mérkőzéseivel. A szövetség tehát felvetette az „Erdélyi Kupa“ kiírásának tervét. Ebben a küzdelemben 6 csapat vesz részt: három az anyaország és három Erdély területéről. A tervet szerint ez a hat csapat a következő volna: Ferencváros, Ujpest DIMAVAG, vagy egy másik együttes, NAC, NSE és a KAC vagy a Bástya. A Kupamérkőzések anyagi haszna azonban 90 százalékhán attól függ, hogy a Ferencváros részt vesz-e a küzdelmekben. Viszont a Fradinak nehéz összeegyeztetni téli műsorát. Ugyanis a budapesti zöld-fehérek minden esetre megrendezik a maguk téli tornáját, amelyen a zagrábi Gradjanszki és a bécsi Rapid vesznek részt.

Az Erdélyi Kupa a téli turnétól függetlenül már december elején megindulna. December első két vasárnapján lejátsza az első két fordulót és Gidófalvy Pál tervezete alapján a Ferencváros csak döntőt játszana le Budapesten.

Az egész ország sportközönsége máris fokozott figyelemmel tekint a nagyérdekességű találkozó elé, amelyek ha megvalósulnak, úgy nagy kasszasikerre is lehet számítani.

Barátky hazavágyik Váradra. Nagyvárad. Saját tud. Barátky Gyuszi, Nagyvárad labdarugó sportjának egyik legnagyobb tehetsége, a visszacsatolás óta állandó levelezésben áll Váraddal. A kiváló labdarugó, aki jelenleg is a Venusban rugja a labdát, nagyon vágyik haza. Legutóbbi leveleiben, amit Krüger Károlyhoz, a NAC edzőjéhez intézett, nyíltan felteszi a kérdést, hogy milyen körülmények között jöhetne Váradra. A város sportjának újabb megerősödését jelentené Barátky Gyuszi hazatérése, de annak bizonyos „technikai“ akadályai vannak. Ha Barátky ezeket belátja és elhárítja, úgy ismét elfoglalhatja helyét a NAC támadósorában.

Tözsér Budapesten. Nagyvárad. Saját tud. Tözsér József, a Törekvés sokszoros birkozóbajnoka, akit a legutóbbi válogatott edzések alapján beülítottak a németek ellen kiálló magyar válogatott birkozó csapatba, tegnap elutazott Budapestre. A kiváló birkozó annyi román és Balkán-bajnokság után első ízben ölti magára a magyar címeres mezit. Reméljük, hogy sikeresen állja meg helyét s vele a magyar, de egyben Nagyvárad birkozó sportjának is sikert és elismerést szerez.

Megnyilt!

Megnyilt!

NAGYARI CIPŐBOLT

Kossuth Lajos utca 5

Minden igénynek megfelelő cipők

kitünő minőségben
olcsón!

Háznál mutatjuk be díjtalanul vételkötelezettség nélkül, legmodernebb **márkás**

irodagépeinket:

(Írógép, számológép, sokszorosító, könyvelőgép, címíró- és adatfeldolgozógép.)

Kérjük szives értesítését, mely időpont a legalkalmasabb?
Levélcím:

Nagyvárad 1, Postafiók 160

SZINHÁZ

Az „Erzsébet“ című daljáték nagyváradai előadásainak főbb érdekességei

Huszka Jenő, az *Erzsébet* illusztris komponistája és társszerzője, Szilágyi László számtalan nagysikerű operett írója a Szigligeti Színház megnyitó előadására Nagyváradra érkeznek. *Személyes jelenlétük emelni fogja a bemutató est fényét.*

Első eset, hogy a nagyváradai színház előadását a rádió is közvetíti. *Budinszky Sándor*, a rádió népszerű közvetítés-vezetője már meg is érkezett több hangmérnök társaságában, hogy mindent előkészítsenek az előadás közvetítésére.

A különlegesen szép és új díszleteket *Koval József*, a budapesti Nemzeti Színház festője két segéddel festi.

Az asztalosműhelyben *Lipcei fődíszlet* mester vezetésével tizenkét segítőjével a szokatlanul nehéz technikai kérdések megoldásán munkálkodnak.

A sok fővárosi művész között, akiket a színház igazgatósága az *Erzsébet* előadásán felvonultat, külön helyet kér *Komlós Juci*, ez a fiatal táncoslábu szubrett, aki a budapestiek egyik kedvence.

Néhány napja megérkezett Budapestről *Szabó Jenő* táncmester is, aki az *Erzsébet* táncszámait állítja be.

Szathmáry Endre, a Szigligeti Színház egyik igazgatója az *Erzsébet* vezénylő karmestere.

Az előadás egyik érdekes jelenetében *Kö-*

rössy Bandi és cigányzenekara is szerepel.

Kik jöttek a fővárosból: A színház színlapján egy egész sereg fővárosi művész neve szerepel. *Jurik Ica* a Király Színház, *Komlós Juci* a Király Színház és a Fővárosi Operett-színház, *Kamarás Gyula* a Vigaszínház, *D. Kovács József* a Fővárosi Operettszínház tagja.

Ma, csütörtökön este 8 órakor és a következő napokon kerül színre az *Erzsébet*. Remek muzsika, pompás szövegkönyv, fővárosi szereposztás, szenzációs táncok, ragyogó díszletek.

Tekintettel arra, hogy a megnyitó előadást és ünnepségeket a rádió is közvetíti, kérjük az égen tisztelt közönséget, hogy helyeiket az előadás kezdéséig okvetlen foglalják el, mert kezdés után az összes bejáratú ajtókat lezárják.

A szombat estére hirdetett *Palló Imre és Nagy Izabella* hangverseny, közbejött akadályok miatt elmarad és helyette szombat este 9 órakor a nagysikerű *Erzsébet* operett lesz a színház műsorán.

Heti műsor:

Péntek este 8 órakor: **Erzsébet**, A. bérletben.
Szombat délután fél 6 órakor: **Erzsébet**.
Szombat este 9 órakor: **Erzsébet**.
Vasárnap délután 5 órakor: **Erzsébet**.
Vasárnap este 9 órakor: **Erzsébet**.
Hétfő este 8 órakor: **Erzsébet**, B. bérletben.

Visszahelyezték Szigligeti nevét a negyvenéves nagyváradai színházra

Csütörtökön este ünnepet ül a váradai magyar színház: az új, állandó színtársulat bemutatkozása egyben a színházépület negyvenéves fennállásának megünneplését is jelenti s az „Erzsébet“ premierjét megelőzőleg szónoklatok és alkalmi versek emelik majd az este fényét. Még csütörtökön reggel tűzoltólétrát toltak a színház homlokzata elé s hozzáértő munkások visszahelyezték a színház homlokzatára Szigligeti nevét és ott, ahol hász éven át idegen elnevezés állott, ma már ismét a „SZIGLIGETI SZINHÁZ“ arany betűi ragyognak.

Az új magyar élet küszöbén bizonyára új, diadalmas korszak vár a Szigligeti Színházra is és azon a színpadon, ahol *Tóth Elek*, *Étsy Emília*, *Hunyady József*, *Bihari Ákos*, *Gazdy Aranka*, *Józsika Mici* és más, népszerű művészek hirdették lángoló lélekkel és művészi elhivatottsággal a magyar szót, a magyar színműirodalmat, — újra fellángol a régi tűz és a fiatal színészgeneráció a régiek nyomán ismét erőssé és értékessé teszi színpadunkat.

Nagy sikerrel mutatkozott be Nagyváradon Mészáros Béla színtársulata. Nagyváradról jelentik: Megirtuk, hogy a szatmárnémeti—nagybányai színikerület igazgatását Mészáros Béla kapta meg. Mészáros Béla társulata most kezdte meg előadásait Nagyváradon, ahol ünnepi est keretében nagy lelkesedés mellett mutatkoztak be. A társulat tagjai között vannak: *Erényi Böske*, *Papp Ella*, *Horváth Mici*, *Varga Ilona*, *Berecz Manci*, *Felszeghy Mária*, *Hudy Piri*, *Fekete Mihály*, *Felhó Ervin*, *Lenkey István*, *Végh József* és *Szeniczey Miklós*.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: KITTY ÉS A VILÁGKONFERENCIA
BELVÁROSI: ÉVFPORDULÓ.
DORIAN: GARZON LAKAS.

Frenczel Sándor üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Ezület üvegezés
Képkeretezés

Nagyvárad, Szt.-János uica 44
Telefon: 19-13

RÁDIÓ-MŰSOR

1940 november 10-től — november 16-ig

VASÁRNAP, NOVEMBER 10.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 8.00 Ébresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Prédikál Barabás István lelkész.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Közi-Horváth József dr. a budai Szt Imre kollégium mondja. Enekel a templom énekkara Sugár Viktor vezetésével. Előadásra kerül Sugár Viktor: Harsonajelek. Vavrincez Mór: c-moll mise. A magánzólamokat éneklék: Tóth Gabriella, Thury Gizella, Harangozó János és Horváth László. Váltórészletek P.: Repertorium chorale-ból. Himnusz. Orgonál Vásárhelyi Antal.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Scholz László gimnáziumi vallás tanár. Enekek a Dunántúli énekeskönyvből 14, 584 és a Himnusz. Karének Hasuer H. Leo: Istentől el nem állók. Enekel a Lutheránia-vegyeskar, vezényel: Herényi Károly.
12.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
12.30 A Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
Közben:
1.00 Látogatás a marosvásárhelyi református vártemplomban. Beszél Dövényi Nagy Lajos Hangfelvétel.
1.45 Hírek.
2.00 Hanglemezek.
3.00 Mit csináljunk télen a gyümölcsfaikkal. L'Eplattenier Imre tb. városi tanácsnok előadása. A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
3.30 Farkas Jenő cigányzenekara.
Közben:
4.00 A vargaváros. (Kézdivásárhely). Szilády Zoltán dr előadása.
4.30 Versek Erdélyről. Elmondja R. Simonffy Margit. Közművelődési előadásorozat.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Honvédműsor. Részlet a német birodalmi rádió műsorából. A hadsereg kívánság hangversenye.
6.00 Uray Margit magyar nőtánc zongorázik.
6.20 Levelesládám. Bajor Gizi előadása.
6.45 Hanglemezek.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Lóversenyeredmények.
7.30 A Rádió Szalonzenekara. Vezényel Bertha István. Közreműködik Marjay Erzsébet.
Közben:
8.00 Sporteredmények.
8.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 11.00 Budapest Székesfővárosi Vitézi Székének ünnepi hangversenye a vitézi nap alkalmából. Közvetítés a pesti Vigadó nagyteremből
12.05 Levente rádióféltóra. Vezényel Lóci Pál.
3.05 Jazz-számok hanglemezeiről.
5.00 Suki Tóni cigányzenekara.
6.00 Hírek.
6.10 Az Operaház előadásának ismertetése.
6.15 Az Operaház november 9-iki előadásának közvetítése. Hangfelvétel. Othello. Dalmú négy felvonásban, 8 képből. Szövegét írta Boito Arrigo. Fordította Radó Antal és Kardos István. Zenéjét szerezte Verdi. Vezényel Failoni Sergio. Rendezte Rékai András. A III. felvonás után:
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Az Operaház előadásának IV. felvonása.

HÉTFŐ, NOVEMBER 11.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Erdély nagyszónyai. Irta Székelyné Soly mos Bea. Felolvasás.
10.45 A magyar történelem humora. Irta Koppány István. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.15 A kassai rádió műsorából. A Társadalmi Egyesületek ünnepsége a kassai Szent Korona-téren a Kormányzó úr Ófömlőtsége bevonulásának évfordulója alkalmából. A közvetítést Schalkházi Lipót vezeti.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Hanglemezek.
Közben:
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 Szalonötös.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.20 Fátoly Jancsi cigányzenekara

- 4.15 Diákféltóra. Hangyák háboruja. Irta Bánki Sándor dr. — Felolvasás.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés. hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Közvetítés a Gellért-szállóból. Hinczy László tánczenekara játszik.
5.45 Az időjárás. Kenessey Kálmán dr m. kir. főmeteológus előadása.
6.00 A kassai rádió műsorából. Kassa felszabadulásának második évfordulóján. Az összekötő szöveget írta Turchányi István. Elmondja Bodnár Jenő. Közreműködik: Greguss Zoltán, Hemerka Ulrik, Pohl Sándor, Kassa szabad királyi város polgármestere, Prófánt István, a Szent Erzsébet egyház vegyeskara, a Kassai Zenekedvelők Dalköre, Simkó Gusztáv vezényelével és Danyi Pál és cigányzenekara.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Az Operaház Zenekara. Közreműködik Comensoli Mária zongora. Vezényel Fridl Frigyes.
8.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.30 Erdély az őskorban. Tompa Ferenc dr egyetemi tanár előadása.
6.00 Hírek.
6.10 A berlini kongresszus 1878-ban. Tóth László dr egyetemi tanár előadása.
6.35 Német nyelvoktatás. Szentgyörgyi Ede dr előadása.
7.00 Hanglemezek.
7.30 Iphigénia muzsája. Dávidné Angyal Paula dr előadása.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.25 Közvetítés az EMKE-kávéházból. Farkas Béla cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel.

KEDD, NOVEMBER 12.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Város a versek tükrében. Irta Hunyadi István dr. — Felolvasás.
10.45 Divattudósítás. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Szoltsányi György zongorázik.
12.40 Hírek.
12.55 Dánielné Magyar Ilona énekel zongorakísérettel.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.20 A Magyar Revü Tánczenekar.
Közben:
3.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
4.10 Gyermekek után. Kerek erdő. Hangjáték. — Irta és a dalokat szerezte Kerekes Anna. Vezető Kilián Zoltán. Előadják a gyermekszereplők.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés. hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Erdély gazdasági élete. Irta Móricz Miklós dr. — Felolvasás.
5.40 Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly.
6.10 A rádió bement... Hogyan készülnek a rádióhírek. Szitnyai Jenő előadása.
6.35 Dullien Klára hegedül, zongorán kíséri Rieger Tibor dr.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 A pusztai éneke. Hangjáték. Irta Pados Pál. Rendező Csanády György.
8.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.30 Ruszin hallgatónknak. Kárpátaljai művészek munkában. Irta Bendász Mihály. Felolvasás. 2. Ruszin népdalok harmónikán.
6.00 Hírek.
6.10 Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly.
6.35 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
7.00 Lendvai Jóska cigányzenekara.
7.35 Francia nyelvoktatás. Garzó Miklós dr előadása.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Újévesversenyeredmények.
8.25 A Rádió Szalonzenekara.

SZERDA, NOVEMBER 13.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Erdély fejedelméi. Szentgyörgyi Elvira előadása.
10.45 Hírdőrsök. Irta Villant Rezső. Felolvasás.

Az okos háziasszony tudja, mit akar.
ha bevásárlásánál mindig a „vita”-sze feji” védjegyű

Dr. OETKER-féle sütőport kéri.

Tapasztalat szerint nagyon sok új étel kerül forgalomba és rövid idő alatt eltűnik, mert csak a legjobb tudja magát tartani és véglegesen!

A Dr. OETKER-féle sütőpor a Dr. Oetker-féle vanillínokor még évtizedek óta egyedül álló és minőségű, bevált minőségű, bizonyítottan a székelyek közkeletűségét igazolja.

A Dr. OETKER-féle sütőpor minden ételben kapható.

- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 A Mária Terézia 1. honvédegyezmény zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
Közben:
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 Hanglemezek.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.20 Szalonötös.
4.15 Látogatás a hárshegyi cserkészparkban. A közvetítést Budinszky Sándor vezeti. Hangfelvétel.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés. hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Pertis Jenő cigányzenekara.
5.40 Laborfalvy Róza, a székely asszony. Feszty Masa előadása.
6.00 A Rádió Szalonzenekara. Vezényel. Bertha István. Közreműködik Giuseppe Moretti ének.
Közben:
6.25 Külügyi negyedóra.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Malcsiner Béla jazz-zongoraszámai.
7.40 Gondold meg és igyál... Irta Lányi Viktor. Felolvasás. Közreműködik Palló Imre, az Operaház örökös tagja zongorakísérettel és a Budai Dalárda Ádám Jenő vezényelésével.
8.20 A Békás-szorosban. Közvetítés. Beszél Dövényi Nagy Lajos. Hangfelvétel.
8.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.15 Nagyenyed. Vita Zsigmond előadása.
5.45 Pertis Jenő cigányzenekara.
6.00 Hírek.
6.10 Brahms: Változatok egy Paganini témára. Zongorán előadja Wilhelm Backhaus. Hanglemez.
6.30 Olasz nyelvoktatás. Gallerani Bonaventura előadása.
6.55 Arató Béla klarinétos zongorakísérettel.
7.10 Igazságos Mátyás. Rác dr jogi előadása.
7.35 A Magyarországi Munkásdalogyalek Szövetsége képviselőtében a Budai Szabadság Dalkör. Vezényel Sugár Jenő.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Beethoven: Esz-dur vonósnégyes. 127. mű. Előadja a Waldbauer-Kerpely vonósnégyes. Tagjai: Waldbauer Imre, Szervánszky Péter, Ország Tivadár és Kerpely Jenő.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 14.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Szemere György elbeszéléseiből: Huszárok Berlinben. Felolvasás.
10.45 Székely hegyek és ősi várak regéi. Irta Nagy Dániel. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Balalajka-zenekar.
Közben:
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 A Rádió Szalonzenekara.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.20 Filmszámok hanglemezeiről.
4.15 Ruszin hallgatónknak. Dankulincez Jenő ruszin népdalokat énekel zongorakísérettel.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés. hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.

- 5.15 A faszizmus alkotásai. Márffy Oszkár dr egy. magántanár előadása.
- 5.45 Steller Mária magyar nótákat énekel, kíséri Gáspár Lajos cigányzenekara.
- Közben:
- 6.15 Szántóföldi takarmánytermesztés. Rádiótanfolyam II. része. Sulyos Elemér gazdasági tanár előadása. A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20 A Filharmoniai Társaság november 8-iki hangversenyének II. része. Közvetítés az Operaházból. Hangfelvétel. Vezényel Vittorio Gui. — Cézár Franck: d-moll szimfónia.
- 8.00 Lóversenyeredmények.
- 8.10 A vén lókötő. Hangjáték. Irta Fertsek Ferenc. Rendező: Kiszely Gyula.
- 8.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 4.15 Hanglemezek.
- 5.15 Komáromi Pál az Operaház tagja énekel zongorakísérettel.
- 5.40 Inárcsnyé Metternichnél. Szalay László előbeszélése. Felolvasás.
- 6.00 Hírek.
- 6.15 Friss Antal gondolkázik zongorakísérettel.
- 6.45 Angol nyelvoktatás. J. W. Thompson előadása.
- 7.10 A József nádor 2. honvédszolgálat zene-kara. Vezényel Seregi Artúr.
- 8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 8.25 Közvetítés a Pannónia-szállóból. Veress Károly és fia cigányzenekara muzsikál.

PÉNTEK, NOVEMBER 15.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 A caoba (mahagóni) románca. Irta Matolay Tibor. Felolvasás.
- 10.45 Szervi idegbetegségek. Irta Keller Dániel dr. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10 A Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
- 1.30 Farkas Sándor cigányzenekara.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- 3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.20 A Chappy-tánczenekar.
- Közben:
- 3.40 Mít nézzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
- 4.15 Diákféltóra. Amit otthon olvasunk. Petőfi: Bolond Istók. Fábrián István dr előadása.
- 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15 A Rádió Szalonzenekara.
- Közben:
- 5.50 Sporteredmények.
- 6.15 A nemzet ügyvédje. Emlékezés Apponyi Albertre. Pongrácz Kálmán dr előadása.
- 6.45 Ifj. Babrik János gitárszámái.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20 Vidám est. Rendező A. Balogh Pál. Az öszzekötő szöveget írta és elmondja Máriássy József dr. Közreműködik Mészáros Ági, Rácz Vali, Tolnai Klári, Turay Ida, Bilicsi Tivadár, Matány Antal, Pethes Ferenc, a Holéczy énekegyüttes (tagjai: Szűcs Stefánia, Balázs Ibolya, Balázs Béla, Pozsonyi Ferenc, Grusz József dr, Vécsey Ernő és Holéczy Akos) és Pertiš Pali cigányzenekara.
- 8.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.30 Gyorsírotanfolyam. Szlahay Géza előadása.
- 5.00 Hírek.
- 6.10 Mindenből egy keveset. Közvetítés az Ostende-kávéházból. Buttola Ede tánczenekara játszik és a Rajkózenekar muzsikál.
- 7.00 Keulerné Bajkó Eva és Daudáné Paica Anni kézzongorás műsora.
- 7.30 Régi iparosok vetélkedése. Irta Csatkai Endre. Felolvasás.
- 8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 8.20 Nagy Margit az Operaház tagja énekel zongorakísérettel.
- 8.45 Külpolitikai nevelés a tengelyállamokban. Drucker György dr előadása.

SZOMBAT, NOVEMBER 16.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.45 Mít nézzünk meg? A Polgárdiban lelt római ezüst háromlábú a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Erdélyi Gizella dr. Felolv.
- 10.30 A Magyar Tanítóegyesületek Egyetemes Szövetségének ünnepi ülése. A közvetítést a pesti Vigadó nagyterméből Budinszky Sándor vezeti.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10 Hanglemezek.
- 12.40 Hírek.

- 1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
- 1.30 A Rádió Szalonzenekara.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- 3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.20 Rendőrzeneke. Vezényel Szöllőssy Ferenc.
- 4.15 Szárnyra kel a magyar ifjuság. Egy nap a repülőönvendékek életéből. Közvetítés a Beszkárt Ferihegy-pusztai kiképző táborából. A hangképeket Filótás Lili állította össze.
- 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15 Milyen rádiókészüléket vásároljunk?
- 5.40 Hangképek a tangóharmonikások próbaterméből. A közvetítést Budinszky Sándor vezeti. Hangfelvétel.
- 6.00 Két ország ölekezése. Orsolya Erzsébet Petőfi-verseket mond.
- 6.15 Bura Sándor cigányzenekara muzsikál. Vadász László tárogatózik.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

- 7.20 Zenélő órák. Gronovszky Iván dr előadása zenélőórákkal.
- 8.00 Az Országos Gárdonyi Géza Társaság diszhangversenye. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.
- 8.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.15 Berlioz: Benvenuto Cellini — opera nyitány. (Berlini Filharmonikusok vezényel Erich Kleiber). Hanglemezek.
- 5.30 Rodin és Monet. Farkas Zoltán előadása születésük 100. évfordulóján.
- 6.00 Hírek
- 6.10 Thomán Mária hegedül zongorakísérettel.
- 6.30 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 7.05 Az Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.
- 8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 8.20 Hanglemezek.

Több óráig tartó tűzharc után elfogták a szegedi hármás-rablógyilkosság tetteseit

Szeged. (MTL.) Rövid nyomozás után a szegedi rendőrség elfogta az újszegedi hármás-rablógyilkosság tetteseit.

Szerdán este hat órakor a járókelők Bera Mihály újszegedi kertész házából kiáramló orrfacsaró búzra lettek figyelmesek. A rendőri bizottság feltörte a ház ajtaját. A megvetett ágyban három oszlásnak induló holttestet találtak: az 56 éves Bera Mihály, 48 éves felesége és 28 éves Mária lányuk holttestét.

A gyilkosságot három héttel ezelőtt követelték el és álmukban ölték meg az áldozatokat. A gyilkosság elkövetése után a tettesek igyekeztek minden nyomot eltüntetni. A rendőrség megállapította, hogy a tettesek Bera Mihály kertész fiait, mégpedig Bera Jenő 18 éves és Bera Mihály 21 éves legények.

A két tettest a dorozsmai országúton lévő egyik cukorgyár közelében találták meg. A rend-

őrség nagy készültséggel vonult fel. A gyilkosok, akik egyébként fegyvermesterek voltak, tüzeléssel fogadták a rendőröket. A tüzelés során Toronyi János rendőr súlyosan megsebesült. A gyilkosok felszólításra sem adták meg magukat, mire a rendőrök géppuskával tüzeltek rájuk. A több óráig tartó tajnali tűzharcban a 18 éves Bera Jenőt fejlődés érte és meghalt. Bátyja még ekkor sem adta meg magát, hanem tovább folytatta a harcot, azonban súlyos fejlövést kapott és így már harcképtelenné vált.

A nyomozás további során a rendőrség megállapította, hogy a két fiú azért irtotta ki családját, hogy az otthon lévő 300 pengőt megszerezhesse. A rablott pénzt Budapesten költötték el. A családirtás után még kétszer megkísérelték — mind a kétszer fegyveresen —, hogy pénzhez jussanak, de ezek a kísérleteik nem sikerültek. A hűnözök rejtekhelyén a rendőrség nagy mennyiségű lőszert és fegyvert találtak.

Apcáhiédetéseik

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Allást keres

Bukaresti
menekült divatszalon tulajdonos szabásnői, vagy műhelyi elfoglaltságot keres. — Házhöz is megy. Csátary Margit, Costa Foru 12.

Megbízható
jobb leány gyermek mellé ajánlkozik. — Holdvilág-utca 3. Borosok.

Keresztény
fiatal uriaszony kezdő minőségben, lehetőleg vidéki irodában, alkalmazást keres. Fodor Alice, Nagyváradi, Nilgesztelep, volt Sinaiu. 29.

Lakás

Egy szoba,
alkoven, konyha, kamara és mellékhelyiségekkel álló lakás azonnali kiadóra. Dr Bárdos, Lukács György-utca 9.

Kiadók
2, 3 és 4 szobás hallos, modern lakások Nagyváradi, Hitler Adolf-utca 24. Telefon 11-04.

Butorozott,

elegáns garzon lakást keresek központban, katonatisztnak. Címet a kiadóhivatalba.

Adás-vétel

Egy mély

sötétkék gyerekkosci, 2 nagy káposztás hordó, 1 vaskályha eladó. — Rác János-utca 27.

Művészi kivitelű tiszta gyapju

magyar perzsák

nagy választékban. Szőnyegjavítás, tisztítás szakszerűen

Csekő

Teleki-utca 58.

Férfi

télikabát és öltöny teljesen új, eladó. Özv. Klepfer Albertné, Kanonok-sor 5, ajtó 6.

Szabó gép

„31. K. 32.” jó állapotban eladó. Érdeklődni 12-3 között Téglavető utca 33.

Hűlőféle

Bélyeg,
régii levelet, gyűjteményt veszek. Ajánlatokat levélben „Bélyeg” jellegre, Mosse, Rákóczi-ut 13.

Villámzár
javítás Singer műszerész, gépjármű műhelyében. Szilágyi Dezső-utca 6.

Butor puccolást
szakszerűen vállalok. Telefonhívásra jövök. Balogh István. Telefon 13-55.

Iratok
fordítását és másolását hitelesítve gyorsan eszközli „Express” ügynőkséggel, Nagyváradi, Széchenyi-tér 12.

Kötött,
horgolt ágykabátok, gyermekruhák, fejkötők, sálak raktáron. Gyönyörűen javítok szvettert, stb-it. Harisnyatalpalás, szemszedés, kesztyűjavítás Bodánánál, Kossuth-u. 16. Kézimunkaüzlet.

INGATLANT
venni, eladni, cserélni akar, ingatlanforgalmi irodához, Nagyváradi, Rákóczi-ut 2.

Allást nyert

Perfekt

keresztény gépirónót keresek dr Sány ügyvéd, Rákóczi-ut 12.

Ügyes

kiszolgáló kisasszonyt keres Stühmer cukorka üzlet. Jelentkezést délután 3-4 között a fiókhelyiségben, Pannónia szálló épület.

Jömegjelenésű elárultó
kisasszonyok gyakorlatot előnyben és kifutófiú felvételt. Czillér Divatház.

Kertész

szerény igényű üveg-házhoz, parkhoz, zöld-ségtermeléshez értő azonnali belépésre felvétetik. Részletes pályázat, Hosszupályi gazdaság, Hosszupályi, Bihar megye küldendő.

Ügyes

szobalány jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Dr Németh, Hitler Adolf-u. 11.

Cipőüzletbe

keresztény segédek és kiszolgálólányokat, jó fizetéssel felvesszünk. Fizetési igények megjelölésével — írásbeli ajánlatokat kérünk. — Cim a kiadóban.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc

Szent László-nyomdát igazgatója

KÉSZÜLT A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖRFORGÓGÉPEN, NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZ.